

FUNDACIÓ ISOCIAL PER A LA INNOVACIÓ EN L'ACCIÓ SOCIAL

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Fundació

Seu social: Barcelona

- 18 persones treballadores.
- 1 persona voluntària.

NOMBRE DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- 230 a serveis a la infància i la joventut.
- 3267 a serveis a la gent gran.
- 353 a serveis a persones dependents o amb discapacitat.
- 60 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental.
- 472 a serveis a persones en situació de sensellarisme.

www.isocial.cat

Breu història de l'organització

La Fundació iSocial neix el 12 de juliol de 2018 per iniciativa d'un consorci d'entitats del tercer sector social de Catalunya, format inicialment per sis entitats i que posteriorment s'ha anat ampliant fins a les 20 entitats membres que té actualment la fundació (18 de catalanes i 2 de basques), vinculades a diferents àmbits d'intervenció: discapacitat, salut mental, drogodependències, pobresa i exclusió, infància en risc, envelliment i habitatge social.

A partir de 2021, després de la pandèmia, la fundació experimenta un ràpid creixement i actualment compta amb un pressupost d'1,2 M€ i un equip de 20 professionals.

Missió

La missió de la Fundació iSocial és impulsar la innovació en el sector dels serveis socials, amb la finalitat de contribuir a transformar el conjunt del sistema de serveis socials per mitjà de la transformació dels models d'intervenció, les eines d'intervenció i els rols dels/les professionals.

Per aconseguir-ho la fundació es dedica a analitzar la realitat del sector i de l'entorn (àrea Coneixement), disseminar i fomentar aquest coneixement entre els/les professionals del sector (àrea Campus) i impulsar projectes innovadors que portin a la pràctica algunes de les transformacions (àrea Lab).

Les seves propostes, activitats i projectes s'adrecen tant als operadors públics del sector, principalment Ajuntaments i Consells Comarcals, com als operadors privats, principalment entitats del tercer sector. I sempre en col·laboració amb universitats i/o centres de recerca.

Descripció de l'activitat

En l'àrea Lab la fundació actualment té 6 projectes en marxa: Rehab-Lab.Cat, RAPNIC, DigitaliSSB, Vincles Alt Pirineu-Aran, Solidigital i NIDUS Desinstitucionalització.

En l'àrea Coneixement 2 projectes: Care4Skills i CoParticipa.

I, en l'àrea Campus, la fundació ofereix un catàleg de 12 cursos de formació; els Innobreaks, breus seminaris web bimestrals; els InnoTrips, viatges d'estudi a altres països; el premi anual d'integració social mitjançant les TIC; el Banc d'Innovacions en Acció Social; i les Guies professionals d'innovació en Acció Social.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

XARXA REHAB-LAB: AJUTS FUNCIONALS PERSONALITZATS**Breu descripció**

La xarxa Rehab-Lab és una iniciativa col·laborativa de disseny i fabricació d'ajuts funcionals personalitzats mitjançant impressió 3D, amb l'objectiu de millorar l'autonomia i la qualitat de vida de persones amb discapacitat o necessitats de suport funcional.

Es tracta d'una pràctica que respon a una necessitat real: aproximadament el 46% de les persones amb discapacitat utilitzen ajudes tècniques o funcionals per assolir un major grau d'autonomia, i un 18% addicional les necessita, però no en disposa. La manca de personalització de les solucions existents limita la seva efectivitat i provoca que el 40% dels usuaris no estiguin satisfets amb el seu ús.

Davant d'aquesta realitat, inspirant-se en la comunitat europea Rehab-Lab, la Fundació iSocial lidera el projecte d'innovació social i tecnològica Rehab-Lab.cat 2023-2025, juntament amb la Fundació CIM-UPC, la Fundació Ampans, l'Institut Guttmann i l'empresa Avinent.

Un dels principals resultats del projecte ha estat la creació de la xarxa catalana Rehab-Lab, concebuda per facilitar la producció de solucions personalitzades, sostenibles i replicables. La xarxa Rehab-Lab redefineix la manera com es conceben i produeixen aquests productes, aportant un model escalable i replicable que integra cocreació, formació tecnològica, sostenibilitat, transferència de coneixement i inclusió digital.

És una iniciativa que, en poc temps, ha esdevingut referent tant pel seu enfocament com pels seus resultats tangibles, amb capacitat demostrada per estendre's replicar-se a nous territoris i contextos. Més informació a: www.rehablab.cat

Aportació de valor de la iniciativa

La xarxa Rehab-Lab és un exemple d'innovació disruptiva en el sector social i sociosanitari, aportant un nou model de creació d'ajuts tècnics i funcionals basat en la cocreació, la impressió 3D i el disseny personalitzat. La proposta trenca amb el model tradicional, apostant per la col·laboració activa entre persones usuàries, terapeutes ocupacionals i enginyers per generar solucions altament adaptades.

La iniciativa destaca per la seva metodologia rigorosa, transferible i escalable, i per la seva contribució a una pràctica professional més innovadora, humana i eficient. L'impacte es reflecteix en una major adherència als ajuts, millora de l'autonomia, i una satisfacció elevada dels usuaris. A més, obre un nou paradigma en l'atenció centrada en la persona mitjançant tecnologies accessibles i obertes.

Necessitat a la qual respon

A Catalunya hi ha més de 630.000 persones amb discapacitat i aproximadament el 46% utilitzen ajudes tècniques o funcionals per desenvolupar activitats quotidianes de manera autònoma; juntament amb un 18% addicional que les necessita, però no en disposa.

Tanmateix, les solucions existents sovint no s'adapten a les necessitats específiques de cada individu, provocant que entre el 30% i el 40% dels dispositius d'assistència s'abandonin durant el primer any. Aquesta situació evidencia una manca de personalització en les ajudes tècniques i funcionals disponibles.

La xarxa Rehab-Lab neix per donar resposta a aquesta necessitat no coberta, oferint una alternativa viable, innovadora i personalitzada mitjançant la tecnologia d'impressió 3D. Aquesta tecnologia permet una adaptació precisa a cada necessitat, amb avantatges com la fàcil fabricació, la rapidesa, el baix cost i l'estètica personalitzada, augmentant la probabilitat d'apropiació per part de l'usuari i millorant la seva qualitat de vida.

Principals objectius assolits

S'han assolit objectius transformadors en àmbits diversos:

- A nivell organitzatiu, s'ha consolidat una xarxa catalana de FabLabs especialitzats, amb la participació activa d'entitats referents del sector social i sociosanitari.
- A nivell metodològic, s'ha sistematitzat un procés de cocreació rigorós, que incorpora la detecció de necessitats, el disseny personalitzat i la fabricació digital col·laborativa.
- A nivell professional, s'ha introduït la innovació tecnològica en la pràctica de la teràpia ocupacional i s'ha fomentat el treball transversal entre enginyeria i atenció directa. A més, s'ha promogut la participació d'estudiants d'enginyeria en pràctiques, i s'ha creat una comunitat que impulsa l'intercanvi de coneixement i l'evolució contínua del model.

Això ha permès establir les bases d'una xarxa cohesionada, sostenible i orientada a l'impacte, capaç d'oferir serveis nous i de qualitat.

Principals resultats obtinguts

En menys d'un any, s'han produït 292 ajuts funcionals personalitzats per a 113 persones beneficiàries. Els resultats indiquen una millora significativa en l'autonomia i satisfacció dels usuaris, així com una reducció en l'abandonament d'ajudes.

La xarxa ha passat de 2 a 12 FabLabs operatius, demostrant una capacitat d'escalabilitat ràpida i efectiva.

S’ha format a 36 professionals en tecnologia de fabricació digital i cocreació, i s’ha involucrat una àmplia varietat d’actors (entitats socials, centres sociosanitaris, universitats i empreses). Aquesta col·laboració transversal ha enriquit la qualitat de les solucions generades i ha contribuït a generar un impacte real, tangible i documentat.

També s’ha documentat una metodologia transferible i replicable, i s’han creat materials oberts i dissenys compartibles, que ja s’utilitzen en altres territoris de l’àmbit europeu.

Abast de l'experiència

La xarxa Rehab-Lab sorgeix arran dels resultats obtinguts a través del projecte d’innovació social i tecnològica Rehab-Lab.cat (2023–2025), impulsat per la Fundació iSocial, juntament la Fundació CIM-UPC, l’Institut Guttmann, la Fundació Ampans i l’empresa Avinent.

Un cop validats els FabLabs pilot a l’Institut Guttmann i la Fundació Ampans, s’ha impulsat una xarxa que, en menys d’un any, ha incorporat 10 noves organitzacions de l’ecosistema social i sociosanitari català, amb l’activació d’un nou FabLab a cada una d’elles: Associació Alba, Fundació Althaia, Fundació Aspace Catalunya, Associació Aspid, Grup Àuria, Associació Esclat, Fundació Maresme, Grup Mifas, Fundació Onada i Fundació Ramon Noguera.

La xarxa també forma part activa de la comunitat europea Rehab-Lab, amb més de 60 organitzacions. Això consolida la seva dimensió supraterritorial i la seva capacitat d’impacte a escala nacional i internacional.

Persones implicades en l'experiència:

- Treballadores: 43
- Membres equips directius: 15
- Ateses: 353
- Altres: 14 (Estudiants d'enginyeria en pràctiques)

Principals factors clau d'èxit

Els elements clau que han garantit l’èxit de Rehab-Lab.cat són la cocreació efectiva entre usuaris, terapeutes ocupacionals i enginyers; l’aplicació d’una metodologia sistematitzada, clara i replicable; la integració de tecnologies d’impressió 3D, accessibles, obertes i amb una finalitat social clara; i una governança col·laborativa que promou el treball en xarxa, amb aliances estratègiques amb entitats de referència de l’àmbit social, sociosanitari, tecnològic i acadèmic. La implicació de la comunitat Rehab-Lab europea ha proporcionat suport estratègic i validació internacional. L’enfocament formatiu i de capacitat dels professionals, així com el compromís de les entitats impulsores, han assegurat la sostenibilitat i consolidació del projecte.

Dificultats i reptes superats

Durant el procés de creació, impuls i desenvolupament de la xarxa Rehab-Lab, els principals reptes han estat la integració de la fabricació digital en entorns tradicionalment allunyats de la tecnologia, la formació de professionals sense experiència prèvia en disseny o impressió 3D, i la resistència al canvi organitzativa. També ha calgut adaptar la metodologia a realitats molt diverses, garantint qualitat i sostenibilitat. Aquests obstacles s’han superat amb estratègies com la formació intensiva, el suport entre iguals, la creació de manuals operatius i el reforç d’una comunitat de pràctica. La col·laboració amb entitats expertes i la participació en la xarxa europea han estat clau per obtenir aprenentatges valuosos i solucions contrastades. L’èxit rau en la capacitat d’adaptació, l’acompanyament constant i la confiança generada entre els membres de la xarxa.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

La xarxa Rehab-Lab aporta innovació tant en el producte com en el mètode. En primer lloc, introdueix un model col·laboratiu de disseny i fabricació digital d’ajuts funcionals, basat en cocreació i impressió 3D. En segon lloc, sistematitza un enfocament de treball integrat que combina coneixement tècnic i sociosanitari amb experiència directa de l’usuari. Aquest model transforma la pràctica de la teràpia ocupacional i genera solucions àgils, sostenibles i d’alt impacte. A més, es basa en tecnologia de codi obert, fet que permet compartir dissenys i facilitar la transferència. El caràcter modular i flexible del model el fa aplicable en diversos contextos. El projecte també innova en governança, amb un sistema distribuït i participatiu entre les entitats membres. L’accés a la comunitat Rehab-Lab europea afavoreix la interconnexió i projecció internacional.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

La transferència i replicabilitat de la xarxa Rehab-Lab es fonamenten en diversos factors clau. La metodologia sistematitzada i documentada facilita l'adopció del model per part d'altres organitzacions. La formació especialitzada proporcionada als professionals assegura la competència tècnica necessària per implementar el model amb èxit. La col·laboració amb la comunitat europea Rehab-Lab ofereix una xarxa de suport i intercanvi d'experiències que enriqueix el procés de transferència. A més, la flexibilitat del model permet la seva adaptació a diferents contextos i necessitats, assegurant la seva aplicabilitat en una gran varietat d'entorns i col·lectius. La utilització de tecnologies de codi obert i dissenys compartibles facilita la difusió i l'adaptació de les solucions creades, mentre que l'enfocament col·laboratiu - que implica entitats de l'ecosistema sociosanitari, universitats i empreses tecnològiques - assegura una transferència realista i sostenible. L'estructura en xarxa, amb una governança compartida i processos comuns, proporciona un marc estable i replicable. Finalment, la incorporació de nous membres en la xarxa Rehab-Lab i l'interès d'altres territoris per sumar-s'hi són una clara mostra del potencial d'escalabilitat i extensió del projecte, no només a escala nacional sinó també internacional, gràcies a la vinculació activa amb la comunitat europea Rehab-Lab.